

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **Agro MONET, a.s.**, se sídlem č.p. 200, 664 55 Moutnice, zastoupen Mgr. Petrem Pařilem, advokátem, se sídlem Škárova 809/16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2022, č.j. MZP/2021/560/1697, sp.zn. ZN/MZP/2021/262,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2022, č.j. MZP/2021/560/1697, sp.zn. ZN/MZP/2021/262 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo k odvolání žalobce změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 29. 7. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021/6296 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že byla tímto rozhodnutím žalobci uložena pokuta ve výši 500.000 Kč snížena na částku 250.000 Kč, a ve zbytku bylo toto rozhodnutí potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání: 1. přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) zákona č. 250/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, tím, že podle zjištění ČIŽP dne 14. 6. 2018 neprovedl v areálu v M. při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly na nebezpečný terén a do podzemních vod, čímž porušil ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona; a 2. přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) vodního zákona tím, že nesplnil opatření

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

uložené podle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644 (které nabylo právní moci dne 6. 4. 2019) pod bodem č. 3. [Provádět oprávněnou osobou monitoring podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X v k.ú. M. 2x ročně (květen, listopad) na ukazatele: CHSK_{Cr}, dusičnany, dusík celkový, sírany, močovina, síran amonný s termínem: od 1. 6. 2019 zasílat výsledky monitoringu ČIŽP do 14 dnů od jejich obdržení] a pod bodem č. 4. [Provést opravu záchytné havarijní vany u uložistě hnojiva DAM ve středisku Agro MONET, a.s. v M. tak, aby havarijní vana byla nepropustná, s termínem: do 31. 5. 2019].

- [2] Žalobce v prvním žalobním vodu namítal vady výroku prvostupňového rozhodnutí. Předně namítal nedostatečnou specifikaci skutku ve výroku rozhodnutí, neboť v rámci výroku je konstatováno pouze vniknutí závadných látek do podzemních vod, ale není zřejmé, jakým způsobem bylo ohroženo jejich prostředí, jak je uvedeno ve skutkové podstatě přestupku podle ustanovení § 125 odst. 1 písm. l) vodního zákona. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 21. 4. 2016, č.j. 9 As 263/2015-34 s tím, že výrok o vině neodpovídá skutkové podstatě přestupku, a proto je nezákonný. Žalobce dále v tomto žalobním bodu namítal neurčitost výroku o spáchání přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona, protože z výroku rozhodnutí není zřejmé, jaké skutečnosti jsou žalobci dávány za vinu – zejména ve výroku chybí geografické vymezení (oblast znečištění) a konkrétní místa znečištění (překročení konkrétních limitů). Žalobce na podporu své argumentace odkázal na rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2015, č.j. 9 As 291/2014-39. Uvedl, že se nejedná o pouhou formální vadu, neboť žalobci jsou přičítány v rámci přitěžujících okolností i skutečnosti, za které neodpovídá. Dále uvedl, že v řízení namítal nepřezkoumatelnost zejména z důvodu, že celkově byla prověřována větší oblast a znečištění sírany, avšak odpovědnost za znečištění všech lokalit nebyla žalobci prokázána. Uvedl, že žalovaný sice v napadeném rozhodnutí upřesnil, že pokuta byla uložena za únik hnojiva na nebezpečný terén a do podzemních vod, nikoliv za znečištění sírany a za znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8, avšak přesto u přitěžujících okolností uvedl, že kontaminace šířící se podzemní vodou zasáhla do údolní nivy Moutnického potoka, a rovněž uvedl vyšší koncentrace látek ve vrtu HP-8 u vodního příkopu. Žalobce tak shrnul, že z tohoto rozporuplného odůvodnění nemůže seznat, zda mu je znečištění Moutnického potoka a vrtu HP-8 přičítáno nebo ne.
- [3] Ve druhém žalobním bodu žalobce namítal nepřiměřenost uložené pokuty. V této souvislosti rovněž navrhoval její snížení, příp. upuštění od jejího uložení. Namítal, že některé dále uvedené přitěžující okolnosti byly aplikovány v rozporu se zákonem. Ad 1) *Rozsah znečištění* namítal, že dokazováním nebylo prokázáno, že by činností žalobce došlo k ohrožení Moutnického potoka nebo jeho nivy. Žalobce v této souvislosti odkázal na Závěrečnou zprávu ENVI-AQUA, s.r.o., Brno, VII/2019 (dále jen „Závěrečná zpráva“), z níž jednoznačně vyplývá, že žalobce neodpovídá za znečištění Moutnického potoka, ani tuto lokalitu nijak neohrozil. Touto zprávou byla prokázána pouze odpovědnost za znečištění a ohrožení ekosystému místních pozemků – záchytného příkopu a navazujících zemědělsky využívaných pozemků. Dle žalobce se tak jedná o ohrožení místního, lokálního významu, nikoliv o značené znečištění podzemních vod, jak tvrdí správní orgány. Tento závěr pak rovněž vyplývá z mapy znečištění, která je obsažena v Závěrečné zprávě.
- [4] Ad 2) *Znečištění zeminy* žalobce namítal, že v řízení je projednáván přestupek podle vodního zákona, nikoliv odpovědnost za přestupek podle jiného zákona. Skutková podstata přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona je navázána na znečištění

povrchových a podzemních vod a ohrožení jejich prostředí. Z množství a plochy znečištěné zeminy tak dle žalobce nelze dovozovat závažnost a rozsah znečištění povrchových nebo podzemních vod nebo míru jejich ohrožení, neboť je nejprve nutné prokázat, jak se toto množství znečištěné zeminy na podzemních vodách projevilo, resp. jakým způsobem je ohrozilo. Míra ohrožení pak dle žalobce není dána pouze plochou zasaženého zemského povrchu nebo mocnosti zeminy, ale i jinými okolnostmi, jako je složení terénu, podloží a jeho propustnost, místní poměry apod. Uzavřel, že pokud by hnojivo DAM uniklo pouze na zeminu, ale zároveň by nedošlo ke kontaminaci a ohrožení podzemních vod, tak by nemohl být z předmětného přestupku vinen.

- [5] Ad 3) *Koncentrace dusičnanů* žalobce namítal, že žalovaný nijak nezohlednil, že místo se nachází v zemědělské oblasti a vyšší výskytu dusíku a dusičnanů jsou z důvodu používání hnojiv obvyklé, což potvrdila i ČIŽP v rozhodnutí ze dne 29. 1. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021/561, kterým byla uložena opatření k nápravě a kterým stanovila cílové parametry dusičnanů 150 mg/l a u celkového dusíku 40 mg/l. Pokud je tedy obvyklá hodnota dusičnanů z důvodu zemědělské činnosti v oblasti ve výši 150 mg/l, pak dle žalobce hodnoty kolem 150-193 mg/l nepředstavují takový významný zásah, jak uvedl žalovaný. Konstatoval, že výrazné překročení limitů lze najít pouze na jednom místě – ve sběrné šachtě, která už ze své povahy slouží k tomu, aby sbírala vodu z okolí. Rovněž pak dle žalobce nelze pominout, že žalovaný žalobci k tíži přičítá hodnoty u vodního příkopu a vrtu HP-8, u nichž je však odpovědnost žalobce vyloučena.
- [6] Ad 4) *Opakovaný přestupek* žalobce k přitěžující okolnosti, že v roce 2007 spáchal přestupek na úseku ochrany vod, za který mu byla uložena pokuta ve výši 40.000 Kč, namítal, že s ohledem na dobu, která uplynula od spáchání přestupku, nelze k tomuto přestupku přihlížet, ani jej považovat za přitěžující okolnost. V této souvislosti odkázal na judikaturu NSS, která dovodila, že institut trestního práva „zahlázení odsouzení“ je možné analogicky využít i při rozhodování o výši sankce za přestupek. Žalobce dodal, že pokud by v roce 2007 spáchal trestný čin poškození nebo ohrožení životního prostředí podle ustanovení § 293 odst. 1 trestního zákoníku, popř. trestný čin neoprávněného vypouštění znečišťujících látek podle ustanovení § 297 odst. 1 trestního zákona, pak by tento byl již nyní zahlázen.
- [7] Ad 5) *Zranitelná oblast* žalobce namítal, že samotnou skutečnost, že uvedené katastrální území se nachází ve zranitelné oblasti dle nařízení vlády č. 262/2012 Sb., nelze považovat za přitěžující okolnost, neboť vůbec nebylo prokázáno a tvrzeno, že došlo k materiálnímu poškození zájmů chráněných tímto nařízením. Žalobce upozornil na to, že tímto nařízením není užívání dusíkatých látek zcela vyloučeno, je jen omezen způsob jejich používání. Žalovaným pak vůbec nebylo prokázáno, že došlo k překročení limitů stanovených tímto nařízením.
- [8] Ve stejném žalobním bodu žalobce dále namítal, že správní orgán uložil sankci ve výši, která je při srovnání s jinými případy nepřiměřená a porušuje zásadu legitimního očekávání, a to i přes to, že uložená pokuta byla žalovaným snížena. Žalobce dále odkázal na celkem 10 případů uložení pokuty na úseku ochrany vod, kdy se výše pokuty pohybovala od 80.000 Kč do 460.000 Kč. Oproti těmto případům v případě žalobce: se jednalo o první únik závazné látky; žalobce měl vypracovaný a schválený plán opatření pro případ havárie (resp. žalobce nebyl obviněn za žádný přestupek v souvislosti s havarijním plánem na rozdíl od uvedených případů); únik nelze dle žalobce považovat za havárii dle ustanovení § 40 vodního zákona; nedošlo k ohrožení žádného vodního toku; nedošlo k úmrtí ani ohrožení živočichů, ani osob; a žalobce přijal opatření k nápravě, která měla za následek výrazné zlepšení kvality

podzemních vod v dané lokalitě. Dále namítal, že jsou mu za vinu kladeny skutečnosti, které jsou podstatně méně závažné než v odkazovaných případech, i přesto mu byla uložena pokuta několikanásobně vyšší. Žalobce dále namítal, že v případě žalovaného nedošlo ke změně jeho rozhodovací praxe, neboť i v současnosti jsou ukládány pokuty na dolní hranici (žalobce v této souvislosti odkázal na 4 nedávné případy, kde se výše uložené pokuty pohybovala v rozmezí od 100.000 Kč do 250.000 Kč). Žalobce tak označil rozhodnutí za nepřiměřené a vybočující z mezí správního uvážení. K odkazu žalovaného na 3 případy, kdy byly uloženy pokuty 600.000 Kč, 680.000 Kč a 1.000.000 Kč žalobce uvedl, že se jednalo závažnější přestupky dle vodního zákona, kdy za kombinaci těchto závažných přestupků žalovaný udělil pokuty na dolní hranici ve výši 10-20% horní sazby, avšak žalobci byla uložena pokuta ve výši 25% horní sazby.

- [9] Ve druhém žalobním bodu pak žalobce dále namítal, že mu bylo uloženo provést opatření, u nichž byly náklady na jejich zhotovení odhadnuty společností ENVI-AQUA, s.r.o. při zpracování Závěrečné zprávy na částku 0,5 – 1 mil. Kč. Uvedl, že vybudoval sběrný dren, vytěžil a odstranil kontaminovanou zeminu, provedl mechanickou úpravu povrchu půdy a opravil zjištěnou prasklinu ve vaně. Na odstranění škod žalobce vynaložil 439.078,10 Kč, avšak žalovaný k žádné faktuře nepřihlédl a tyto prostředky vynaložené na opravu nezohlednil. Žalobce tak v této souvislosti označil napadené rozhodnutí za nepřiměřené tvrdé s tím, že jsou dle jeho názoru splněny podmínky pro upuštění od uložení sankce podle ustanovení § 125l odst. 1 vodního zákona.
- [10] Ve třetím žalobním bodu žalobce namítal, že případné nesplnění povinností uložených pod bodem 3. rozhodnutí ČIŽP ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644 nelze považovat za nesplnění opatření dle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona a jejich nesplnění tak považovat za přestupek podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) téhož zákona. Uvedl, že z gramatického výkladu ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona lze dovodit, že pod toto opatření spadají pouze opatření, která směřují k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků, k odstranění a nápravě jejich příčin, k odstranění a nápravě škodlivých následků. Rozhodnutí ze dne 14. 3. 2019 však pod bodem 3. ukládá opatření, která směřují ke zjištění posouzení rozsahu znečištění. Jedná se tak o opatření uložená na základě ustanovení § 115 odst. 17 vodního zákona, kterými se neukládá odstranění nebo náprava, ale pouze zjištění stavu. Dle žalobce se jedná o procesní rozhodnutí, které umožňuje správnímu orgánu, aby podklady pro vydání rozhodnutí zajistil žalobce, nikoliv správní orgán. Žalobce uvedl, že nesouhlasí s interpretací žalovaného, dle které lze za předmětný přestupek považovat i nesplnění opatření, které slouží k pouhé kontrole. O restriktivní interpretaci dle žalobce svědčí i materiální závažnost činů, kdy neplnění opatření směřující k odstranění a nápravě (např. odvezení zeminy, čerpání vody) přímo směřují k tomu, aby došlo ke změně a zlepšení stavu životního prostředí, avšak oproti tomu monitoring žádným způsobem reálný stav životního prostředí nemění a jeho neprovedení nemá materiální škodlivost. Nad to může monitoring provádět i správní orgán sám. Žalobce tak namítal porušení ústavní zásady *nullum crimen sine lege*.
- [11] Z výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí, příp. aby toto rozhodnutí změnil ve výroku I. tak, že se upouští od trestu, příp. aby jej změnil tak, že se pokuta snižuje v mezích zákonem dovolených.
- [12] Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhoval její zamítnutí. K námitce ohledně specifikace skutku ve výroku rozhodnutí uvedl, že rozsah znečištění nezpevněného terénu ČIŽP popsala v Protokolu o kontrole ze dne 25. 6. 2018, přičemž je tento dostatečně

popsán i v napadeném rozhodnutí. Celkový rozsah a vymezení znečištění je pak uveden v Závěrečné zprávě. Uvedl, že průzkumem byly zjištěny velmi vysoké koncentrace jednotlivých ukazatelů znečištění, které ČIŽP v prvostupňovém rozhodnutí porovnala ve vztahu k vyhlášce č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu. Zdůraznil, že pokuta byla žalobci uložena za porušení povinnosti vyplývající z porušení vodního zákona v souvislosti s únikem hnojiva DAM na nezpevněný povrch a do vod podzemních, nikoliv tedy za znečištění sírany, znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8. V napadeném rozhodnutí je tak dle žalovaného vymezen jak prostor, tak rozsah znečištění. Žalovaný dále uvedl, že žalobce spáchal přestupky, kde je zákonem zakotvena objektivní odpovědnost za spáchání (za výsledek), která není vázána na zavinění (úmysl, nedbalost) – srov. rozsudek NSS ze dne 10. 7. 2008, č.j. 1 As 51/2008-72.

[13] K namítané nepřiměřené tvrdosti sankce žalovaný uvedl, že vzhledem k základnímu kapitálu žalobce ve výši 150 mil. Kč není pro žalobce uložena pokuta likvidační. Výše pokuty byla stanovena s ohledem na rozsáhlé a značné znečištění půdních vrstev a podzemní vody, přičemž znečištění podzemní vody hnojivem DAM v dané lokalitě se dle průzkumu šíří podzemní vodou do údolní nivy Moutnického potoka, tj. kvalita podzemní vody a vody v Moutnickém potoce je únikem závadných látek ohrožena. Dále uvedl, že nelze porovnávat jednotlivé výše pokut za jednotlivé přestupky v rámci pokutování ČIŽP v celé České republice a vycházet z jejich průměru. Každý konkrétní případ je posuzován jednotlivě ve vztahu k rozsahu, způsobu a závažnosti znečištění vzhledem k zasaženému území. V této souvislosti odkázal na 3 případy z nedávné doby, kdy ČIŽP za obdobné delikty uložily pokuty v rozmezí 600 tisíc Kč až 1 mil. Kč. Dále se žalovaný neztotožnil s žalobcem, že se jedná o znečištění malého rozsahu, neboť hnojivem DAM bylo zasaženo cca 4.000 m² území až do hloubky 1,3 m, navíc došlo k znečištění podzemní vody. K tvrzení žalobce, že únik nebyl způsobem s jeho vědomím, žalovaný uvedl, že k úniku závadné látky došlo při provozní činnosti žalobce, a proto ten nese za tento únik objektivní odpovědnost. Žalovaný pak rovněž poukázal na to, že se nejednalo o první únik závadné látky, neboť v roce 2007 byla žalobci uložena pokuta ve výši 40.000 Kč za nedovolené vypuštění splaškových odpadních vod do vod podzemních ze sociálního zařízení a za ohrožování podzemních vod nedovoleným nakládáním se závadnou látkou – olejem ve středisku živočišné výroby žalobce v M.

[14] Žalovaný dále uvedl, že ze Závěrečné zprávy vyplývá, že podzemní vodou dochází k postupnému šíření znečištění severozápadním až severním směrem do údolní nivy Moutnického potoka. Vyšší hodnoty ve vrtu HP-8 byly shledány v souvislosti se šířením znečištění a směrem proudění podzemní vody; v napadeném rozhodnutí však není uvedeno, že únikem hnojiva DAM došlo ke znečištění Moutnického potoka a vodního příkopu. Zjištěné zvýšené koncentrace síranů v odebraných vzorcích ovlivňuje dle konstatování zpracovatele Závěrečné zprávy přirozený výskyt sádrovce, i když z průzkumu také vyplynulo, že mohou mít původ z dříve používaného a skladovaného hnojiva síranu amonného s močovinou (SAM) v areálu žalobce. Z průzkumu znečištění pak vyplynulo, že co do plochy a objemu ve vztahu ke znečištění podzemní vody se nejedná o zanedbatelné znečištění, ale o znečištění významného rozsahu, což potvrdila i Závěrečná zpráva. Dále žalovaný uvedl, že oprava praskliny boční stěny havarijní vany nebyla provedena ve stanoveném termínu do 31. 5. 2019, ale byla provedena až po opakované kontrole ČIŽP dne 7. 10. 2020, a tedy odstranění zjištěné závady trvalo téměř 2 roky. Ke zranitelným oblastem uvedl, že ty jsou vymezeny směrnicí Evropské unie SR 91/676/EHS, která je implementována v současné době do nařízení vlády č. 262/2012 Sb., které bylo změněno

nařízením vlády č. 277/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu. Jsou to oblasti, kde zemědělské činnosti nepříznivě ovlivňují koncentrace dusičnanů v povrchových a podzemních vodách, a proto jsou zde pro dusíkaté látky stanovena přísnější kritéria. Únikem hnojiva DAM přitom došlo dle průzkumu k několikanásobnému zvýšení obsahu dusičnanů v podzemní vodě v zasažené oblasti v porovnání se standardy pro pitnou vodu. Závěrem uvedl, že nesouhlasí s argumentem žalobce, že sám správní orgán může provádět monitoring; žalobce je původcem znečištění podzemních vod závadnými látkami, a proto mu také bylo uloženo provádět opatření k nápravě včetně monitoringu, bez kterého by nebylo jasné, jak účinně jsou uložená opatření k nápravě prováděna.

[15] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

[16] Dne 14. 6. 2018 bylo provedeno šetření v areálu žalobce v M., o kterém byl sepsán protokol o kontrole ze dne 25. 6. 2018, č.j. ČIŽP/47/2018/6773. Námitky žalobce podané proti kontrolním zjištěním byly vypořádány dopisem ČIŽP ze dne 3. 8. 2018, č.j. ČIŽP/47/2018/7903. Dne 9. 8. 2018 na základě objednávky ČIŽP provedla akreditovaná laboratoř LABTECH s.r.o. (zkušební laboratoř č. 1147) odběr podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X, k.ú. M. za účelem zjištění, zda hnojivem DAM došlo k ohrožení nebo znečištění podzemní vody. Dne 9. 10. 2018 obdržela výsledky rozboru podzemní vody – analýzou bylo potvrzeno znečištění podzemních vod, kdy byly zjištěny maximální hodnoty u ukazatelů znečištění: dusičnany 2.360 mg.l^{-1} , dusík celkový 543 mg.l^{-1} a sírany 3.160 mg.l^{-1} .

[17] Na základě těchto skutečností ČIŽP uložila žalobkyni rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644, následující opatření:

1. Provést odborně způsobilou osobou (firmou) průzkum znečištění podzemních vod a nesaturované zóny hnojivem DAM v prostoru pod úložištěm hnojiva DAM v areálu žalobce v M. a bezprostředním okolí ke zjištění rozsahu kontaminace.

Termín: do 31. 5. 2019

2. Na základě provedeného průzkumu nechat zpracovat odborně způsobilou osobou (firmou) analýzu rizik vyplývajících z kontaminace lokality hnojivem DAM obsahující návrh způsobu provedení sanace zasaženého území vč. monitoringu.

Termín pro předložení analýzy rizik ČIŽP OOV Brno: do 31. 7. 2019.

3. Provádět oprávněnou osobou monitoring podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X, v k.ú. M. 2x ročně (květen, listopad) na ukazatele: CHSK_{Cr} , dusičnany, dusík celkový, sírany, močovina, síran amonný.

Termín: od 1. 6. 2019 zasílat výsledky monitoringu ČIŽP do 14 dnů od jejich obdržení.

4. Provést opravu záchytné havarijní vany u úložiště hnojiva Dam ve středisku žalobce v M. tak, aby havarijní vana byla nepropustná.

Termín: do 31. 5. 2019.

[18] Dne 30. 5. 2019 obdržela ČIŽP Závěrečnou zprávu o průzkumu znečištění podzemní vody a pozemků hnojivem DAM v okolí areálu žalobce zpracovanou společností ENVI-AQUA, s.r.o. v květnu 2019. Dne 31. 7. 2019 pak ČIŽP obdržela Závěrečnou zprávu – analýzu rizika,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

zpracovanou v červenci 2019 společností ENVI-AQUA, s.r.o. Na základě závěrů analýzy riziky stanovila ČIŽP k ochraně podzemních vod podle ustanovení § 42 odst. 1 vodního zákona příkazem ze dne 17. 12. 2019 celkem 7 opatření k nápravě.

[19] Dne 7. 10. 2020 byla provedena kontrola plnění opatření uložených rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644. Kontrolou bylo zjištěno, že opatření pod body 1. a 2. byla v termínu splněna; k opatření pod bodem č. 3 bylo zjištěno, že monitoring podzemní vody byl proveden pouze v rámci průzkumu znečištění v dubnu 2019 s tím, že ČIŽP od kontrolované osoby dosud neobdržela žádné výsledky monitoringu podzemní vody; k opatření pod bodem č. 4 bylo zjištěno, že toto opatření nebylo dostatečně splněno, neboť havarijní vana pod nádržemi hnojiva DAM nebyla upravena tak, aby byla zcela nepropustná. O kontrole byl sepsán Protokol o kontrole č.j. ČIŽP/47/2020/9976. Dne 30. 4. 2021 bylo se žalobcem zahájeno řízení o přestupku.

[20] Rozhodnutím ze dne 29. 7. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021-6296, byl žalobce shledán vinným ze spáchání:

1. přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona, tím, že podle zjištění ČIŽP dne 14. 6. 2018 neprovedl v areálu v M. při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly na nezpevněný terén a do podzemních vod, čímž porušil ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona;

2. přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) vodního zákona tím, že nesplnil opatření uložené podle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644 (které nabylo právní moci dne 6. 4. 2019) pod bodem č. 3. [Provádět oprávněnou osobou monitoring podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X, v k.ú. M. 2x ročně (květen, listopad) na ukazatele: CHSK_{Cr}, dusičnany, dusík celkový, sírany, močovina, síran amonný s termínem: od 1. 6. 2019 zasílat výsledky monitoringu ČIŽP do 14 dnů od jejich obdržení] a pod bodem č. 4. [Provést opravu zachytňné havarijní vany u uložistiště hnojiva DAM ve středisku Agro MONET, a.s. v M. tak, aby havarijní vana byla nepropustná, s termínem: do 31. 5. 2019].

Žalobci byla za předmětné přestupky uložena pokuta ve výši 500.000 Kč

[21] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí dne 20. 8. 2021 odvolání, které dne 7. 9. 2021 doplnil. V odvolání žalobce uváděl obdobné námitky a argumenty jako v podané žalobě.

[22] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 18. 1. 2022, č.j. MZP/2021/560/1697, sp.zn. ZN/MZP/2021-262, bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že byla snížena výše uložené pokuty na částku 250.000 Kč; ve zbytku bylo toto rozhodnutí potvrzeno.

[23] V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný shrnul průběh správního řízení (str. 3 až 9) a odvolací námitky žalobce (str. 9 až 19), které následně vypořádal (str. 19 až 23). K námitce nepřezkoumatelnosti ohledně přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona žalovaný uvedl, že rozsah znečištění nezpevněného terénu byl ČIŽP dostatečně popsán v Protokolu o kontrole ze dne 25. 6. 2018, přičemž je dostatečně popsán i v napadeném rozhodnutí. Celkový rozsah a vymezení znečištění je uvedeno v Závěrečné zprávě zpracované společností ENVI-AQUA, s.r.o. v květnu 2019, kterou žalobce obdržel. Průzkumem byly zjištěny velmi vysoké koncentrace jednotlivých ukazatelů znečištění, přičemž ČIŽP je porovnávala k vyhlášce č. 252/2004 Sb. Zdůraznil, že ČIŽP uložila pokutu za porušení povinností vyplývajících z porušení vodního zákona v souvislosti s únikem hnojiva DAM na nezpevněný terén a do podzemních vod, nikoliv za znečištění sírany,

znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8. K námitce, že znečištění Moutnického potoka, resp. že znečištění dané lokality sírany má jiný důvod než činnost žalobce, žalovaný uvedl, že odpovědnost za znečištění Moutnického potoka a vyšší koncentrace síranů ČIŽP ve svém rozhodnutí neuvedla. ČIŽP ve svém rozhodnutí pouze uvedla, že ze Závěrečné zprávy vyplynulo, že kontaminace šířící se podzemní vodou zasáhla do údolní nivy Moutnického potoka. Ve vztahu k úniku hnojiva DAM pak nepřičetla zjištěné navýšené hodnoty síranů vyplývající z průzkumu k tíži žalobce.

- [24] K námitkám ohledně přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) vodního zákona žalovaný uvedl, že monitoring sice přímo nenapravuje a neodstraňuje závadný stav, avšak je opatřením, které napomáhá odstraňovat závadný stav, a je tudíž jeho nedílnou součástí. Účelem monitoringu je kontrola, zda dochází k postupnému odbourávání znečištění v podzemní vodě v zasaženém území – na základě monitoringu je možné sledovat a vyhodnocovat vývoj a šíření znečištění v podzemní vodě a vyhodnotit, zda přijatá opatření na likvidaci znečištěné podzemní vody a zasaženého území jsou dostatečně účinná a zda bylo dosaženo cílových parametrů. K opravě havarijní vany žalovaný uvedl, že oprava jednoduché trhliny v boční stěna havarijní vany trvala žalobci téměř 2 roky od stanoveného termínu. Po tuto dobu tak havarijní vana nesplňovala svůj účel, pro který byla určena, a to k zachycení jakýchkoliv úniků hnojiva DAM.
- [25] K námitkám týkajícím se nepřiměřenosti uložené sankce žalovaný uvedl, že výše pokuty byla stanovena s ohledem na rozsáhlé a značné znečištění půdních vrstev a podzemní vody s tím, že kvalita podzemní vody a vody v Moutnickém potoce je únikem závadných látek ohrožena. Dle žalovaného nelze porovnávat jednotlivé výše pokut uvedené žalobcem za jednotlivé přestupky v rámci pokutování ČIŽP v celé ČR, a vycházet z jejich průměru. Uvedl, že v minulosti ukládala ČIŽP za obdobné delikty i vyšší pokuty – v roce 2019 pokutu ve výši 1.000.000 Kč společnosti Maso Brejcha s.r.o. za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v rozporu s podmínkami vodoprávního povolení, za vypouštění odpadních vod do vod podzemních bez potřebného povolení a za neohlášení havárie na povrchových vodách; ve stejném roce pokutu ve výši 680.000 Kč společnosti Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o. za vypouštění silně znečištěných odpadních vod bez povolení do povrchových vod toku Olešná a do vod podzemních bez povolení a neohlášení havárie; a v roce 2020 pokutu ve výši 900.000 Kč (která byla následně žalovaným snížena na 600.000 Kč) společnosti ZUCCA a.s. za provozování skladovacího zařízení v rozporu s vodním zákonem a bez schváleného havarijního plánu a za únik závadných látek do půdy a neohlášení havárie.
- [26] Žalovaný se dále neztotožnil se žalobcem, že znečištění je malého rozsahu, neboť hnojivem DAM bylo zasaženo cca 4.000 m² území až do hloubky 1,3m, navíc došlo k znečištění podzemní vody, kde se dle průzkumu šíří toto znečištění podzemní vody směrem do údolní nivy Moutnického potoka. Dále žalovaný uvedl, že k úniku závadné látky došlo při provozní činnosti žalobce, a proto ten nese za tento únik objektivní odpovědnost. Rovněž připomněl, že již v roce 2007 byla žalobci uložena pokuta ve výši 40.000 Kč za nedovolené vypouštění splaškových odpadních vod do vod podzemních ze sociálního zařízení a za ohrožování podzemních vody nedovoleným nakládáním se závadnou látkou – olejem ve středisku živočišné výroby v M.; nelze tak souhlasit s tím, že se jednalo o první únik závadné látky. K předloženému havarijnímu plánu žalovaný uvedl, že tento měl platnost pouze do 30. 6. 2015, nadto neobsahoval veškeré náležitosti podle vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 450/2005 Sb., o náležitostech havarijních plánů. Žalovaný dále uvedl, že únikem závadné látky nedošlo pouze k znečištění pozemků, které nebyly určeny k hospodářskému

využití, ale došlo k znečištění i okolních pozemků i jiných subjektů. S ohledem na ustanovení § 40 odst. 1 vodního zákona pak žalovaný únik hnojiva DAM, který znečistil podzemní vody a značnou část území, označil v jistém slova smyslu za dlouhodobou havárii. Jakkoliv žalobce přijal určitá opatření na odstranění závadného stavu, tak s ohledem na neprovádění monitoringu podzemní vody v zasažené lokalitě nebylo možné posoudit, s jakou efektivitou byla sanace území provedena.

[27] K námitkám ohledně přitěžujících okolností žalovaný uvedl, že posoudil vzniklý stav únikem závadné látky za závažný, když v daném případě došlo na konkrétním místě ke konkrétnímu a průkaznému znečištění nesaturované zóny a podzemní vody. Znovu zopakoval, že v napadeném rozhodnutí není uvedeno, že únikem hnojiva DAM došlo ke znečištění Moutnického potoka a vodního příkopu; vyšší hodnoty ve vrtu HP-8 byly shledány v souvislosti se šířením znečištění a směrem proudění podzemní vody. Dále žalovaný odkázal na vyhlášku č. 252/2004 Sb. s tím, že nastavená hodnota dusičnanů 50 mg/l⁻¹ v podzemní vodě je hodnota, při které by neměly u lidí nastat zdravotní obtíže. Uvedl, že ČIŽP v rozhodnutí o uložení opatření k nápravě ze dne 29. 1. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021/561, stanovila vyšší hodnoty uvedených ukazatelů po konzultaci se zpracovatelem Závěrečné zprávy s ohledem na znečištění podzemní vody v dané lokalitě a nemožnost dosáhnout kvality podzemní vody na úroveň vody pro současné podmínky s ohledem na zemědělskou činnost. Uvedl, že zvýšené hodnoty CHSK_{Cr} jsou uváděny pouze orientačně na základě Závěrečné zprávy; stejně tak přítomnost močoviny a amonných iontů v jednotlivých vrtech a sběrné šachtě není celkovým obrazem znečištění. Zjištěné zvýšené koncentrace síranů v odebraných vzorcích ovlivňuje dle zpracovatele Závěrečné zprávy přirozený výskyt sádrovce, i když z průzkumů také vyplynulo, že mohou mít původ z dříve používaného a skladovaného hnojiva síranu amonného s močovinou (SAM) v areálu žalobce. Uvedl, že z průzkumu znečištění vyplývá, že co do plochy a objemu ve vztahu ke znečištění podzemní vody se nejedná o zanedbatelné znečištění. Dále žalovaný zdůraznil, že oprava praskliny boční stěny havarijní vany byla provedena až po opakované kontrole ČIŽP dne 7. 10. 2020, tj. odstranění zjištěné závady trvalo téměř 2 roky. Dle žalovaného se tak jednalo o laxní přístup žalobce k provedení uloženého nápravného opatření. Ke zranitelné oblasti žalovaný odkázal na směrnici Evropské unie SR 91/676/EHS, která je implantována do českých právních předpisů. Uzavřel, že únikem hnojiva DAM došlo dle průzkumu k několikanásobnému zvýšení obsahu dusičnanů v podzemní vodě v zasažené oblasti v porovnání se standardy pro pitnou vodu.

[28] K námitkám týkajícím se polehčujících okolností žalovaný uvedl, že ČIŽP uvedla řadu polehčujících okolností. Nelze však souhlasit se žalobcem, že by se jednalo o únik malého rozsahu. Dále žalovaný uvedl, že z některých žalobcem předložených faktur nelze vyčíst, zda se náklady týkaly plnění uložených opatření a likvidace znečištění. Na některých fakturách pak chybí údaje, za jaké práce a v jakém rozsahu a jaký materiál byly použity k nápravě závadného stavu.

[29] Na str. 23 až 25 se pak žalovaný zabýval výší uložené pokuty, vypočítal přitěžující a polehčující okolnosti a dospěl k závěru, že i s ohledem na pandemickou situaci, která působí nepříznivě i na zemědělské podnikatelské subjekty, je třeba uloženou pokutu snížit, a to na částku 250.000 Kč. Tuto pokutu žalovaný neshledal likvidační, a to s ohledem na zjištěný zisk žalobce (v roce 2020 činil zisk žalobce 6.657.470,51 Kč) a jeho dlouhodobý hmotný majetek (492.336 tis. Kč).

- [30] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [31] Účastníci řízení ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [32] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [33] V nyní projednávaném případě je předmětem soudního přezkumu rozhodnutí, jímž byla žalobci pravomocně uložena pokuta ve výši 250.000 Kč za 1. přestupek podle ustanovení § 125a odst. písm. l) vodního zákona tím, že neprovedl ve svém areálu v M. při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly na nezpevněný terén a do podzemních vod, čímž porušil ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona; a za 2. přestupek podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) vodního zákona tím, že nesplnil opatření uložené podle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona pravomocným rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644 pod body č. 3 a č. 4.
- [34] Žalobce v podané žalobě uplatnil několik žalobních bodů. Soud se jimi z důvodu přehlednosti věci zabýval postupně tak, jak byly uvedeny v podané žalobě.
- [35] V prvním žalobním bodě žalobce namítal vady výroku prvostupňového rozhodnutí ve vztahu k přestupku č. 1, tj. přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona.
- [36] Podle ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona: *„Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.“*
- [37] Podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) téhož zákona, ve znění do 31. 12. 2018: *„Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 39 odst. 1 neučiní při zacházení se závadnými látkami přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod, a ohrozí tak jejich prostředí.“*
- [38] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č.j. 2 As 34/2006-73, platí, že *„výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným“*. Specifikace skutku je tak rozhodná nejen z pohledu na jeho nezaměnitelnosti s jiným skutkem, ale také z pohledu uplatněných námitek, když za relevantní je třeba považovat pouze takové, které se místně, časově a věcně týkají daného skutku.
- [39] K námitce žalobce, že z výroku rozhodnutí není zřejmé, jakým způsobem bylo ohroženo prostředí povrchových nebo podzemních, kam mělo dojít k úniku předmětné závadné látky, soud uvádí, že ve skutkové větě přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona, je skutečně uvedeno, že tohoto přestupku se dopustí ten, kdo neučiní při zacházení

závadnými látkami přiměřená opatření, aby tyto nevnikly do povrchových nebo podzemních vod, a současně „ohrozí jejich prostředí.“

- [40] Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je k přestupku č. 1 uvedeno, že žalobce podle zjištění ČIŽP dne 14. 6. 2018 neprovedl ve svém areálu v M. při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly na nezpevněný terén a do vod podzemních, čímž porušil povinnosti stanovené ustanovením § 39 odst. 1 vodního zákona. Ve výroku tohoto rozhodnutí pak skutečně není uvedeno, že by žalobce ohrozil prostředí povrchových nebo podzemních vod. Dle názoru soudu se tak jedná o vadu prvostupňového rozhodnutí.
- [41] Soud nicméně nedospěl k závěru, že by tato vada měla vliv na zákonnost rozhodnutí. Je tomu tak zejména proto, že správní orgán I. stupně ve výroku odkázal na porušení povinnosti stanovené v ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona ze strany žalobce, kde se hovoří o tom, že ten, kdo zachází se závadnými látkami, tak má postupovat tak, aby tyto závadné látky neohrozily prostředí povrchových a podzemních vod. A dále proto, že (jak bude uvedeno dále) ohrožení prostředí povrchových a podzemních vod vyplývá ze skutkových zjištění.
- [42] S touto námitkou pak velmi úzce souvisí i další námitka, tj. že z výroku rozhodnutí není zřejmé, které skutečnosti jsou žalobci dávány za vinu – žalobce namítal, že ve výroku chybí geografické vymezení (oblast znečištění) a konkrétní místa znečištění (překročení konkrétních limitů). Soud rovněž nedospěl k závěru, že by se jednalo o vadu výroku, která by měla způsobovat jeho neurčitost, neboť požadavek na určitost výroku je nutno vnímat zejména s ohledem na požadavek nezaměnitelnosti skutku se skutkem jiným, což však v daném případě není předmětem sporu.
- [43] Rozsah znečištění byl správními orgány v řízení dostatečně popsán, a to na str. 2 a 3 Protokolu o kontrole ze dne 25. 6. 2018 (včetně přiložené fotodokumentace), kde je zaznamenáno následující kontrolní zjištění: na pozemku parc.č. X, v k.ú. M. se v délce cca 50 m v jeho prohloubené části nacházela nahnědlá kapalina se zápachem po čpavku (tj. hnojivo DAM); podél boční strany uvedeného pozemku došlo k průsaku hnojiva DAM v délce cca 40-50m, přičemž hnojivo tvoří v prohloubené části lagunu; travní porost byl působením hnojiva spálen; přes betonové skruže v dolní části pozemku dochází k průsaku (podmoku) hnojiva do půdních vrstev pozemku parc.č. X; zatravněná část tohoto pozemku na ploše cca 10 x 20 m je spálená působením hnojiva; dále byla přítomnost hnojiva zjištěna ve vnitřní části betonové skruže na pozemku parc.č. X; vzdálenost mezi skružemi v dolní části pozemku parc.č. X a skruží na pozemku parc.č. X je cca 30-40 m z čehož je patrné, že znečištění pozemku hnojivem DAM je rozsáhlé. Dále bylo zjištěno, že betonové dno zachytné havarijní vany nádrží na hnojiva DAM je mírně vyspádované směrem k prostorám zjištěného znečištění hnojiva DAM, přičemž v boční části havarijní vany byla zjištěna prasklina o délce cca 60 cm a šířce cca 1 cm, která dosahovala od horní části obvodové stěny vany až k okolnímu nezpevněnému terénu. Při kontrole nezpevněného pozemku parc.č. X, který se nachází podél zachytné havarijní vany, bylo zjištěno, že v místech praskliny havarijní vany je pozemek v šíři cca 1 m znečištěn hnojivem DAM; tento pozemek je vyspádován směrem k navazujícímu pozemku parc.č. X, který je u boční stěny odchovny prasat (směrem k pozemku parc.č. X) znečištěn hnojivem DAM na ploše cca 10 x 5 m (půda na této ploše byla značně prosycena hnojivem DAM). Bylo uzavřeno, že dochází k postupnému průsaku hnojiva DAM z pozemku parc.č. X na pozemek parc.č. X.

- [44] ČIŽP však nezůstala pouze u zrakové a čichové kontroly (kterou by soud nepovažoval s ohledem na vytýkané delikttní jednání za dostačující), ale zadala akreditované laboratoři LABTECH s.r.o. (zkušební laboratoř č. 1147), aby provedla odběr podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X za účelem zjištění, zda hnojivem DAM došlo současně k ohrožení, nebo znečištění podzemních. Z Protokolů o zkoušce č. 16734/2018 a č. 16736/2018, oba ze dne 31. 8. 2018, vyplývá, že dne 9. 8. 2018 byly z vrtu na pozemku parc.č. 2461 provedeny tzv. prostý a dynamický odběr podzemní vody. Výsledky shrnuje následující tabulka:

Ukazatel	Jednotka	Prostý	Dynamický
Barva		světle žlutá	světle žlutá
Zákal		bez	bez
pH		7,0	7,0
Nerozpuštěné látky	mg/l	8	10
CHSK _{Cr}	mg/l	50,3	53,6
Amonné ionty	mg/l	0,09	< 0,02
Dusičnany	mg/l	2360	2350
Dusík celkový	mg/l	543	543
Síraný	mg/l	3160	3150
Močovina	mg/l	40,5	43,2
Síran amonný	mg/l	0,32	< 0,1

- [45] Na základě těchto výsledků pak ČIŽP již v rozhodnutí ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644, jímž žalobci uložila provést celkem 4 opatření k nápravě podle ustanovení § 42 odst. 1 a ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona, dospěla k závěru, že hnojivem DAM došlo ke znečištění podzemních vod v dané oblasti.
- [46] V Závěrečné zprávě z května 2019 byl rozsah kontaminace podzemní vody uveden v tabulce č. 7 na str. 15. V bodě 2.2.2.3 je konstatováno, že z výsledku analýz odebraných vzorků zeminy nesaturované zóny na lokalitě lze předpokládat, že k úniku hnojiva došlo v bezprostředním okolí úložiště; po dosažení hladiny podzemní vody došlo k rozpuštění hnojiva a jeho migraci ve směru proudění podzemní vody, přičemž směr proudění podzemní vody je k severozápadu od úložiště hnojiva DAM (tj. směrem k údolní nivě Moutnického potoka). Ve shrnutí v bodě 2.2.3 je uvedeno, že k úniku hnojiva DAM došlo z prostoru úložiště do horninového prostředí, odkud se šířilo po nepropustném jílovém podloží s následným výronem na terén na pozemku parc.č. 2465; dále hnojivo steklo do terénní deprese v okolí vrtu HP-3, kde došlo k jeho vsaku do podloží. V okolí vrtu HP-3 byly zjištěny nejvyšší koncentrace dusičnanů v zájmovém území. Plošný rozsah znečištění zemin nesaturované zón byl stanoven na cca 100 x 30 m (3.000 m²), průměrná mocnost nesaturované zóny dosahuje 1,3 m; objem zemin dotčených únikem hnojiva DAM dosahuje

cca 4.000 m³. Mimo areál žalobce se jedná o cca 1.000 m³ zemin nesaturované zóny dotčené únikem hnojiva DAM.

- [47] V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 29. 7. 2021 pak ČIŽP shrnula zjištění vyplývající z kontrolního protokolu, tak ze Závěrečné zprávy. Lze shrnout, že průzkum byly zjištěny velmi vysoké koncentrace jednotlivých ukazatelů znečištění s tím, že na str. 15 prvostupňové rozhodnutí ČIŽP naměřené hodnoty dusičnanů v podzemní vodě z uniklého hnojiva (ve vrtu HP-3 při západním rohu areálu – 343 mg/l, ve vrtu HP-2 – 153 mg/l, ve vrtu HP-4 – 193 mg/l) porovnála s limity, které stanoví vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu (pro dusičnany je limit stanoven na hodnotě 50 mg/l). Ve vrtu HP-3 byla povolená hodnota překročena více jak 6x, ve vrtu HP-2 téměř 3x a ve vrtu HP-4 téměř 4x. Jako velmi vysokou pak ČIŽP vyhodnotila hodnotu CHSK_{Cr} (chemická spotřeba kyslíku).
- [48] K odkazu žalobce na rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2016, č.j. 9 As 263/2015-34, soud uvádí, že v tomto rozsudku vyslovil NSS následující právní věty: „I. Správní orgán rozhodující o správním deliktu musí ve výrokové části rozhodnutí (§ 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) uvést všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu. II. Pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl. Ke zrušení rozhodnutí bude třeba přistoupit i tehdy, nebude-li chybějící ustanovení zmíněno ani v odůvodnění rozhodnutí.“
- [49] Soud dospěl k závěru, že ČIŽP ve výroku prvostupňového rozhodnutí uvedla veškerá zákonná ustanovení, která tvoří ve svém souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě daného přestupku, a to ustanovení § 39 odst. 1 a § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona. Dle soudu byl výrok rozhodnutí o přestupku vymezen formulován takovým způsobem, aby jednak odpovídal právní normě, která závazně stanoví skutkovou podstatu přestupku, a jednak takovým způsobem, aby sankcionované jednání bylo nezaměnitelné s jiným jednáním.
- [50] K rozsudku NSS ze dne 28. 5. 2015, č.j. 9 As 291/2014-39, na který žalobce odkázal v souvislosti s námitkou neurčitosti výroku o spáchání přestupku podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona, soud uvádí, že prostorové vymezení spáchaného přestupku („v areálu společnosti AGRO MONET, a.s. v M.“) soud považuje sice za stručné, nicméně s ohledem na zjištěné okolnosti případu za dostatečné. Dle názoru soudu nebylo tímto relativně neurčitým vymezením skutku ve výroku rozhodnutí možno dojít k závěru, že by sankcionované jednání bylo zaměnitelné s jiným jednáním (pozn. soudu: takovou námitku žalobce v průběhu řízení nikdy nevzněl); nebylo ani pochyb o tom, že v daném případě není dána tzv. překážka litispendence, ani překážka věci rozhodnuté (ani tyto žalobce nikdy nenamítal). Rovněž pak toto vymezení skutku nebránilo v určení rozsahu dokazování (kontrolováno bylo nakládání žalobce se závadnými látkami v jeho areálu v M. a následný únik těchto látek v areálu a v jeho okolí), ani jím nebylo porušeno právo žalobce na obhajobu, neboť v řízení uplatnil množství námitek týkající se způsobu vzniku a rozsahu předmětného znečištění.

- [51] Soud se ztotožnil s žalobcem v tom, že tyto případné vady nejsou pouze formálními vadami, ale mohly by mít vliv na celý případ. Dle soudu je však z výroku prvostupňového rozhodnutí zřejmé, že žalobce byl sankcionován za to, že ve svém areálu v M. dne 14. 6. 2018 neprovedl při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby závadné látky nevnikly na nezpevněný terén a do vod podzemních, čímž porušil povinnosti stanovené v ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona. Takové vymezení skutku soud považuje za řádné a dostatečné. Mimo jiné z něj pak vyplývá, že žalobce nebyl sankcionován za znečištění svého areálu či jeho okolí sírany, ani za znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8. Tyto skutečnosti nevyplývají ani z odůvodnění obou správních rozhodnutí. Skutečnost, že některé tyto okolnosti byly následně hodnoceny jako tzv. přítěžující okolnosti, už pak není otázkou vyvození žalobcovy delikttní odpovědnosti, ale je předmětem úvah o stanovení a uložení konkrétní sankce (srov. hlavu VII zákona č. 250/2016 Sb. nazvanou „*Správní tresty a jejich ukládání*“).
- [52] Skutečnost, že v řízení byla prověřována větší oblast a znečištění sírany, soud nepovažuje za vadu způsobující nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť je logické, že při podezření na únik závadných látek do životního prostředí (zde do povrchových a podzemních vod) bude správními orgány prověřováno nejen konkrétní místo úniku těchto závadných látek, ale i okolí tohoto místa, aby mohl být zjištěn celkový rozsah znečištění v důsledku tohoto úniku. Stejně tak je logické, že znečištění není zjišťováno pouze ve vztahu k jedné složce závadné látky, ale k vícero složkám tak, aby mohlo být toto znečištění zjištěno komplexně.
- [53] Soud však na rozdíl od žalobce nedospěl k závěru, že by byla dovozena jeho delikttní odpovědnost za jednání a skutečnosti, za které neodpovídá. V řízení totiž nikdy nebyla dovozena jeho odpovědnost za znečištění všech lokalit a za všechny závadné látky. Naopak v řízení bylo nade vší pochybnosti prokázáno, že hnojivo DAM muselo unikat v areálu žalobce místem, které mu to dle fyzikálních zákonů umožnilo, a postupně se pak zasakovalo do nejbližšího nezpevněného a propustného terénu vyspádovaného směrem k pozemku parc.č. 2465, tj. pozemku, který se nachází spádově pod úložištěm hnojiva DAM. Za zdroj daného znečištění (úniku) pak lze dle soudu považovat prasklinu v havarijní vaně, neboť počáteční znečištění nezpevněného terénu bylo zjištěno právě v místech praskliny této vany, o čemž svědčí pořízená fotodokumentace, která je součástí Protokolu o kontrole ze dne 25. 6. 2018. Je sice pravdou, že ze Závěrečné zprávy vyplývá, že v okolí se nacházejí některé požadované prvky (přirozený výskyt sádrovce, který způsobuje vysoké koncentrace síranů v podzemní vodě; stará zátěž způsobená ukládáním hnojiva SAM cca do roku 2000; kontaminace sloučeninami dusíku ve vodním příkopu a ve vrtu HP-8 způsobená zasakováním povrchové vody z hrádky vybudované v roce 1988 v rámci sanace ropné havárie do půdního profilu a pronikáním do podzemní vody blízkého vrtu HP-8), nicméně ze Závěrečné zprávy – analýza rizika z července 2019 vyplývá, že „*ke kontaminaci podzemní vody došlo zejména v prostoru vlastního úložiště a vsakem hnojiva v příkopu podél jižní hranice areálu. K rozšíření znečištění došlo v prostoru bezodtoké mělké terénní deprese v prostoru mezi vrty HP-3 a HP-4.*“ Dále pak tato zpráva konstatovala, že „*v místě úniku kontaminace u zásobních nádrží byly zjištěny zvýšené obsahy dusíkatých látek i síranů v zeminách i vodách, překračující i legislativní ukazatele. Bylo potvrzeno jejich šíření do okolí areálu, do povrchové i podzemní vody, i drenáže.*“ Dle soudu tak byl přestupek podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona žalobci prokázán a v rozhodnutí dostatečně konkrétně popsán.

- [54] K argumentu žalobce, že žalovaný sice v napadeném rozhodnutí upřesnil, že pokuta byla uložena za únik hnojiva na nezpevněný terén a do podzemních vod, nikoliv za znečištění sírany a za znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8, avšak přesto u přitěžujících okolností uvedl, že kontaminace šířící se podzemní vodou zasáhla do údolní nivy Moutnického potoka, a rovněž uvedl vyšší koncentrace látek ve vrtu HP-8 u vodního příkopu, soud uvádí, že na této argumentaci žalovaného neshledává nic rozporného. Argument, že žalobci nebyla pokuta uložena za znečištění Moutnického potoka, vodního příkopu a vrtu HP-8, žalovaný užil na str. 19 napadeného rozhodnutí v reakci na odvolací námitku žalobce („*Odpovědnost za znečištění Moutnického potoka a vyšší koncentrace síranů*“). Jednalo se tedy o vypořádání námitek týkající se samotné delikt ní odpovědnosti za předmětný přestupek, resp. za žalobcem označené znečištění. Naopak argumentaci, že kontaminace šířící se podzemní vodou zasáhla do údolní nivy Moutnického potoka a že ve vrtu HP-8 u vodního přítoku byly zjištěny vyšší koncentrace látek (srov. str. 23 napadeného rozhodnutí) žalovaný uvedl v rámci vypořádání námitek žalobce ohledně nepřiměřenosti uložené sankce, a to při posuzování přitěžujících okolností, neboť již ČIŽP v prvostupňovém rozhodnutí při stanovení výše pokuty (tj. nikoliv při vyvození přestupkové odpovědnosti žalobce) přihlížela mimo jiné k tomu, že se kontaminace šíří do údolní nivy Moutnického potoka, jakož i k tomu, že ve sběrné šachtě byl zjištěn celkový obsah dusíku v hodnotě 3.690 mg/l, přičemž koncentrace v desítkách mg/l byly zjištěny i ve vodním příkopu (58,9 mg/l), ve vrtech pod úložištěm HP-2 (42,4 mg/l), HP-3 (83,3 mg/l) a HP-4 (50 mg/l) a také ve vrtu HP-8 u vodního příkopu (112 mg/l). K přitěžujícím okolnostem viz dále v tomto rozsudku.
- [55] Soud tak dospěl k závěru, že odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, ani rozhodnutí prvostupňového rozhodnutí není rozporuplné, neboť z něj lze seznat, že šíření žalobci přičitatelné kontaminace podzemních a povrchových vod hnojivem DAM do údolní nivy Moutnického potoka, jakož i zvýšené hodnoty celkového dusíku ve vrtu HP-8 u vodního příkopu mu bylo přičítáno k tíži toliko při stanovení výše uložené pokuty v rámci tzv. přitěžujících okolností.
- [56] Na závěr této žalobní námitek soud uvádí, že v rozsudku ze dne 24. 7. 2014, č.j. 11A 139/2013-32, zdejší soud vyslovil, že „*odpovědnost za správní delikt podle § 125a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, je odpovědností objektivní (Bez podmínky zavinění), které se subjekt nemůže zprostit.*“ Zákonnou povinností žalobce, který ve svém areálu zacházel se závadnými látkami (hnojivem DAM), tedy bylo, aby učinil taková přiměřená opatření, aby tyto závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí; a právě tuto povinnost, stanovenou ustanovením § 39 odst. 1 vodního zákona, žalobce porušil. Odpovědnosti za toto porušení jej nezabavuje ani skutečnost, že přijal určitá opatření k nápravě – vybudoval sběrný drén, vytěžil a odstranil kontaminovanou zeminu, provedl mechanickou úpravu povrchu půdy a opravil zjištěnou prasklinu ve vaně.
- [57] Námitky uvedené v prvním žalobním bodě tak soud neshledal důvodnými.
- [58] Ve druhém žalobním bodu žalobce uplatnil několik námitek týkající se nepřiměřenosti výše uložené pokuty.
- [59] Soud předně k těmto námitkám uvádí, že odůvodnění výše pokuty musí být přezkoumatelné, tj. musí z něj být seznatelné, na základě jakých důvodů přistoupil správní orgán k uložení konkrétní pokuty, tyto důvody musí být srozumitelné a mít oporu ve výroku správního rozhodnutí. Rozhodnutí o uložení pokuty je nepřezkoumatelné, je-li výše

pokuty odůvodněna pouhou rekapitulací skutkových zjištění a konstatováním zákonných kritérií pro uložení pokuty, aniž by bylo zřejmé, zda a jakým způsobem byla tato kritéria hodnocena (rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2008, č.j. 4 As 51/2007-68). Nepřezkoumatelnost odůvodnění výše uložené pokuty však nelze směřovat se zákonností uložené pokuty. Stanovení výše pokuty za přestupek je výsledkem správního uvážení, jehož zákonnost je soudem přezkoumatelná jen v omezeném rozsahu vymezeném v ustanovení § 78 odst. 1 věty druhé s.ř.s. Při posuzování zákonnosti uložené sankce je tak správní soud k žalobní námitce oprávněn pouze hodnotit, zda správní orgán při stanovení její výše zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil nebo zda uložená sankce není likvidační (srov. např. usnesení rozšířeného senátu sp.zn. 1 As 9/2008, nebo rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2012, č.j. 1 Afs 1/2012-36, č. 2671/2012 Sb. NSS).

[60] Soud dospěl k závěru, že správní orgány se otázkou přiměřenosti uložené pokuty, jakož i otázkou, zda tato nebude mít pro žalobce likvidační charakter, zabývaly řádně a zcela dostatečně. Správní orgán I. stupně se touto otázkou velmi podrobně zabýval na str. 13 až 16 prvostupňového rozhodnutí, kdy popsal povahu a závažnost přestupku [ustanovení § 37 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.] a v jejím rámci význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem ohrožen [ustanovení § 38 písm. a) téhož zákona], význam a rozsah následku přestupku [ustanovení § 38 písm. b) téhož zákona], zabýval se způsobem a okolnostmi spáchání přestupku [ustanovení § 38 písm. c) a d) téhož zákona], délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele [ustanovení § 38 písm. f) téhož zákona]; dále popsal přitěžující a polehčující okolnosti [ustanovení § 37 písm. c) téhož zákona] a povahu činnosti právnické osoby [ustanovení § 37 písm. g) téhož zákona]. Žalovaný se pak odvolacími námitkami směřujícími proti výši uložené pokuty obsáhle zabýval na str. 20 až 25 napadeného rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že s ohledem na současnou pandemickou situaci, která působí nepříznivě i na zemědělské subjekty, je na místě pokutu snížit na částku 250.000 Kč, kterou již lze považovat za přiměřenou. Soud tak dospěl k závěru, že správní orgány se zabývaly všemi relevantními kritérii stanovenými v ustanoveních § 37 a § 38 zákona č. 250/2016 Sb. a pokutu stanovily v přiměřené výši.

[61] Žalobce v tomto žalobním bodu rozporoval jednotlivé přitěžující okolnosti, které mu správní orgány při stanovení výše sankce kladly k tíži. Ad 1) *Rozsah znečištění* namítal, že dokazováním nebylo prokázáno, že by činností došlo k ohrožení Moutnického potoka nebo jeho nivy. K tomu soud uvádí, že přímé ohrožení údolní nivy Moutnického potoka činností žalobce skutečně nebylo dokazováním prokázáno, nicméně žalobci bylo v rámci přitěžujících okolností kladeno k tíži zjištění, že kontaminace podzemní vody, o které bylo zjištěno, že má původ v jeho areálu, se šíří směrem k údolní nivě Moutnického potoka.

[62] K odkazu žalobce na Závěrečnou zprávu – analýza rizika z července 2019 soud uvádí, že v závěru zprávy je skutečně uvedeno, že „v rámci hodnocení ekologických rizik nebylo zjištěno riziko ohrožení ekosystému povrchové vodoteče v důsledku znečištění na lokalitě“ (srov. str. 28, bod 3.3. hodnocení ekologických rizik). Tato závěrečná zpráva, stejně jako Závěrečná zpráva z května 2019 však potvrdila, že z prostoru úložiště hnojiv došlo k úniku hnojiva DAM do horninového prostředí, odkud se šířilo po nepropustném jílovém podloží s následným výronem na terén na pozemku parc.č. 2465; dále hnojivo steklo do terénní deprese v okolí vrtu HP-3, kde došlo k jeho vsaku do podloží; průzkumy pak bylo zjištěno znečištění zemin

dusíkatými látkami, přičemž se kontaminace podzemní vody rozšířila do okolí vrtů HP-3, HP-4 a HP-6. Zpráva zároveň uznává, že zjištěná kontaminace v oblasti vodního příkopu u silnice, vrtu HP-8 a dále povrchového toku Moutnického toku má pravděpodobně jiný zdroj. Nicméně ze zprávy vyplývá, že podzemní vodou dochází k postupnému šíření znečištění severozápadním až severním směrem do údolní nivy Moutnického potoka, což je také přitěžující okolnost, mající původ v deliktním jednání žalobce, kterou mu byla správními orgány kladena k tíži, nikoliv skutečnost, že ohrozil povrchové vody Moutnického potoka.

[63] K námitce, že Závěrečnou zprávou byla prokázána odpovědnost za znečištění a ohrožení pouze ekosystému místních pozemků – zachytného příkopu a navazujících zemědělsky využívaných pozemků, soud uvádí, že jakkoliv se jedná o ohrožení místního významu, tak to ještě neznamená, že se nemůže jednat o znečištění značného rozsahu. Pořízená fotodokumentace a průzkum svědčí o tom, že se právě o taková znečištění se jedná, neboť plocha znečištěná hnojivem DAM činí cca 4.000 m² s hloubkou 1,3 m, k čemuž je třeba přičíst ještě přímé znečištění podzemní vody, které nelze přesně kvantifikovat. Soud se tak neztotožnil s argumentací žalobce, že se jedná o znečištění malého rozsahu. To, že se jedná o znečištění lokální (s předpokládaným dopadem pouze na ekosystémy místních pozemků, jak vyplývá ze Závěrečné zprávy – analýza rizika), ještě dle soudu neznamená, že se nemůže jednat o znečištění značné (rozsáhlé). Pro tento závěr je pak zcela nepřipadné porovnání oblasti znečištění (koncentrace dusičnanů v mg/l) vzhledem k celkové velikosti areálu žalobce za pomoci mapy znečištění, jak činil žalobce.

[64] Ad 2) *Znečištění zeminy* žalobce namítal, že v řízení je projednáván pouze přestupek podle vodního zákona, nikoliv odpovědnost za přestupek podle jiného zákona. V daném případě však soud považuje za nesporné, že předmětem řízení byl přestupek podle vodního zákona, a to přestupek podle ustanovení § 125 odst. 1 písm. l) vodního zákona, který je vázán na znečištění povrchových a podzemních vod a ohrožení jejich prostředí. Tyto skutečnosti pak byly dle soudu v řízení prokázány. V daném případě soud dospěl k závěru, že stanovení rozsahu znečištění plochou a objemem zasažené zeminy, jak učinily správní orgány, je dostatečný pro závěr, že žalobce neprovedl ve svém areálu při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) taková přiměřená opatření, aby závadné látky nevníkly na nepevněný terén a do podzemních vod, čímž porušil ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona. Dle soudu tak lze z množství zeminy a plochy znečištěné zeminy dovozovat závažnost a rozsah znečištění povrchových nebo podzemních vod, a to za situace, že je proveden průzkum kvality podzemní vody v oblasti, který znečištění podzemní vody prokáže. K tomu v daném případě ostatně došlo. Ze skutkových zjištění daného případu pak vyplývá, že hnojivo DAM neuniklo v areálu žalobce pouze na zeminu, ale došlo i ke kontaminaci a ohrožení podzemních vod. Úvahy o mocnosti zeminy a složení terénu, jeho podloží a propustnosti tak jsou za dané situace dle soudu irelevantní, neboť ke kontaminaci (ohrožení) podzemních vod prokazatelně došlo.

[65] Ad 3) *Koncentrace dusičnanů* žalobce namítal, že žalovaný nijak nezohlednil, že místo se nachází v zemědělské oblasti a vyšší výskytu dusíku a dusičnanů jsou z důvodu používání hnojiv obvyklé, což potvrdila i ČIŽP v rozhodnutí ze dne 29. 1. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021/561, kterým byla uložena opatření k nápravě a kterým stanovila cílové parametry dusičnanů 150 mg/l a u celkového dusíku 40 mg/l.

[66] K této námitce soud uvádí, že koncentrace dusičnanů ve vzorcích podzemní vody v prostoru úložiště hnojiva DAM a ve směru proudění podzemní vody byly zjištěny v hodnotách

přesahující cílový parametr (150 mg/l), který ČIŽP stanovila v odkazovaném rozhodnutí. Nejvyšší naměřená koncentrace byla u vrtu HP-3 (343 mg/l), ve vrtech HP-2 a HP-4 pak byla zjištěna sice cílové hodnotě blízká, ale stále jí přesahující hodnota (153 mg/l, resp. 193 mg/l). I kdyby snad soud uznal, že hodnoty 153 mg/l, resp. 193 mg/l nelze s ohledem na dřívější zemědělskou činnost (tzv. místní pozadí) považovat za významné, pak totéž rozhodně nelze říct o naměřené koncentraci u vrtu HP-3 (343 mg/l), která daný cílový parametr stanovený v rozhodnutí ČIŽP ze dne 29. 1. 2021, přesahuje více než dvojnásobně.

- [67] K celkovému dusíku lze uvést, že rozhodnutí ČIŽP ze dne 29. 1. 2021 stanovilo jako cílový parametr hodnotu 40 mg/l, přičemž zjištěná koncentrace byla ve sběrné šachtě 3690 mg/l, ve vodním příkopu 58,9 mg/l, ve vrtu HP-2 42,4 mg/l, ve vrtu HP-3 83,3 mg/l, ve vrtu HP-4 50 mg/l a ve vrtu HP-8 112 mg/l. Lze sice uznat, že z výše uvedeného vyplývá, že sběrná šachta plní svůj účel, neboť sbírá (kontaminovanou) vodu z okolí, nicméně opět zejména u hodnoty naměřené u vrtu HP-3 nelze dospět k závěru, že by se jednalo o drobné či bagatelní překročení cílového parametru nastaveného ČIŽP, ale jedná se o překročení cca dvojnásobné. Hodnoty uvedené koncentrace celkového dusíku u vodního příkopu a vrtu HP-8 byly v napadených rozhodnutích, jakož i nyní soudem uvedeny toliko pro dokreslení celé situace a toho, že rozsah znečištění podzemních vod v dané lokalitě (byť za něj nutně nemusí odpovídat žalobce) je značný.
- [68] Ad 4) *Opakovaný přestupek* žalobce namítal, že přestupek na úseku ochrany vod z roku 2007, za který mu byla uložena pokuta ve výši 40.000 Kč nelze s ohledem na dobu, která od spáchání tohoto přestupku uplynula, považovat za přítěžující okolnost. K této námitce soud uvádí, že recidivu je možné označit za obecnou přítěžující okolnost tak, jako je možné dosavadní bezúhonnost označit za okolnost obecně polehčující.
- [69] Z žalobcem odkazovaného rozsudku NSS ze dne 28. 2. 2011, č.j. 8 As 82/2010-55, vyplývá, že *„správní orgán je při rozhodování o výši sankce za přestupek povinen hodnotit, zda není při přihlédnutí k pachateli uloženým trestům možné využít analogicky institut trestního práva zhlazení odsouzení.“*
- [70] S odkazem na rozsudky NSS ze dne 27. 10. 2004, č.j. 6 A 126/2002-27 a ze dne 26. 7. 2017, č.j. 2 As 323/2016-45 či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 3. 5. 2013, č.j. 60 A 1/2013-49, lze dospět k závěru, že správní orgány jednoznačně pochybily, pokud přihlédly k dříve uloženému pravomocnému správnímu rozhodnutí, které již bylo možné zhladit.
- [71] V daném případě však toto pochybení v kontextu celého správního rozhodnutí nezakládá jeho nepřezkoumatelnost, která by měla vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, neboť v rozhodnutích je uvedena celá řada dalších zásadních přítěžujících okolností vedoucích (ve spojení s dalšími posuzovanými skutečностями vztahujícími se k deliktárnímu jednání žalobce) k závěru, že výše uložené pokuty je v daném případě přiměřená. Z rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí prvostupňového je zřejmé, že byly posouzeny všechny rozhodné skutečnosti v souladu se zákonem č. 250/2016 Sb.
- [72] V souvislosti s opakovaným páčáním přestupků pak soud považuje za vhodné upozornit na rozsudek ze dne 19. 1. 2023, č.j. 2 As 71/2022-34, v němž NSS dospěl k závěru, že *„k přestupkům spáchaným před více než třemi lety nelze přiblížit jako k přítěžující okolnosti (nemohou být např. ani příčinou recidivy), zároveň ovšem ale není důvod je zcela ignorovat při posuzování osobnosti pachatele, možnosti jeho nápravy a obecně jeho vztahu k dodržování právních předpisů.“* Z citovaného rozsudku tedy vyplývá, že v rámci posuzování osobnosti

pachatele je možné přihlížet i k „zahlazeným“ přestupkům. Jakkoliv správní orgány v daném případě předchozí přestupek žalobce výslovně označily jako přítěžující okolnost, tak (ač jako přítěžující okolnost ob stojí) tuto skutečnost lze obecně s ohledem na osobu žalobce (pachatele) zohlednit.

- [73] Ad 5) *Zranitelná oblast* žalobce namítal, že skutečnost, že se uvedené katastrální území nachází v tzv. zranitelné oblasti nelze považovat za přítěžující okolnost. Soud k této námitce uvádí, že podle ustanovení § 33 odst. 1 vodního zákona platí, že „*zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.*“ Zranitelné oblasti jsou konkrétně vymezeny v nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 262/2012 Sb.“). Podle ustanovení § 2 tohoto nařízení vlády jsou zranitelné oblasti územně vymezeny katastrálními územími, jejichž seznam je uveden v příloze č. 1 k tomuto nařízení.
- [74] Toto nařízení zapracovává příslušné předpisy EU, a to Směrnicí Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejich prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech Rady přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí 1999/468/ES. Cílem této směrnice je snížit znečištění vod způsobované dusičnany ze zemědělských zdrojů a předcházet dalšímu takovému znečišťování.
- [75] Obecně lze uvést, že zranitelné oblasti jsou oblasti, kde zemědělská činnost nepříznivě ovlivňuje koncentrace dusičnanů v povrchových a podzemních vodách, a proto jsou zde pro nakládání s dusíkatými látkami stanovena přísnější kritéria.
- [76] Je sice pravdou, že nařízením vlády č. 262/2012 Sb. není užívání dusíkatých látek zcela vyloučeno, ale je pouze omezen způsob jejich používání, nicméně s ohledem, že v areálu žalobce bylo zjištěno překročení limitních hodnot dusičnanů a celkového dusíku na několika místech, tak lze usuzovat na to, že při činnosti žalobce (v jeho areálu) došlo k potenciálnímu ohrožení (které v daném případě s ohledem na to, že se jedná o přestupek ohrožovací, nikoliv poškozovací, postačí) zranitelné oblasti, za kterou je dané katastrální území označeno nařízením vlády č. 262/2012 Sb.
- [77] Nadto i žalobcem odkazovaná Závěrečná zpráva – analýza rizik z července 2019 hovoří o tom, že rizikovým faktorem je skutečnost, že se areál nachází v katastrálním území, uvedeném jako zranitelná oblast. Z toho vyplývá, že i zpracovatel této zprávy považoval toto riziko za relevantní, jinak by jej ve zprávě nezmiňoval.
- [78] Soud na závěr k přítěžujícím okolnostem uvádí, že v daném případě výše uvedené okolnosti nebyly jedinými přítěžujícími okolnostmi zjištěnými v neprospěch žalobce. Za další ČIŽP označila negativní přístup žalobce k odstranění nedostatku spočívajícího ve zjištěné prasklině na zachytňné havarijní vaně u úložiště hnojiva DAM, která byla zjištěna kontrolou dne 14. 6. 2018, přičemž oprava (utěsnění) praskliny byla provedena až po opakované kontrole ČIŽP dne 7. 10. 2020, před obdržením oznámení o zahájení správního řízení o přestupku. Bylo také zohledněno, že hnojivo DAM je velmi agresivní (a velmi dobře rozpustné ve vodě), když při přímé aplikaci na pozemky může dojít ke spálení travního

porostu, což bylo ostatně při kontrole dne 14. 6. 2018 zjištěno. Za další přítěžující okolnost pak byla označena skutečnost, že žalobce spáchal 2 přestupky.

[79] Ve druhém žalobním bodě žalobce dále namítal, že mu byla uložena pokuta ve výši, která je při srovnání s jinými případy nepřiměřená a porušuje zásadu legitimního očekávání.

[80] Podle ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu: „*Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.*“

[81] Žalobce v rámci této námítky odkázal na 14 případů uložení pokuty na úseku ochrany vod, přičemž výše uložené pokuty se v odkazovaných případech pohybovala od 80.000 Kč do 460.000 Kč. Soud k těmto odkazům uvádí, že byť zásadu uvedenou v ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu plně respektuje, tak tuto nelze vnímat absolutně. Každý případ má totiž individuální charakter a bez dalšího nelze z jednotlivých případů vytrhávat určité skutečnosti s tím, že tyto v daném případě žalobce nenastaly (např. že žalobce má vypracovaný a schválený plán opatření, že únik nebyl havárií atd.), a proto je třeba uložit pokutu v nižší výši.

[82] Dle názoru soudu se nyní uložená pokuta ve výši 250.000 Kč nevymyká běžné rozhodovací praxi žalovaného a ČIŽP, přičemž tato zapadá i do intervalu (80.000 Kč až 460.000 Kč), který zmiňoval sám žalobce. Za nejpodstatnější však soud považuje to, že uložená pokuta odpovídá okolnostem nyní projednávaného případu, tj. že odpovídá rozsahu a negativnímu dopadu protiprávního jednání žalobce na životní prostředí v podzemních vodách. S ohledem na rozsah úniku předmětné závadné látky, jakož i na rozsah nerespektování žalobci uložených povinností rozhodnutím ČIŽP ze dne 14. 3. 2019 [pozn. soudu: žalobce nebyl sankcionován jen za nesplnění povinnosti pod bodem č. 3 tohoto rozhodnutí (neprovádění monitoringu), ale rovněž za nesplnění povinnosti pod bodem č. 4, když žalobce ve stanoveném termínu neprovedl opravu záchytné havarijní vany u úložiště hnojiva DAM tak, aby tato bylo zcela nepropustná], tak soud shledal uloženou pokutu jako přiměřenou.

[83] K odkazu žalovaného na 3 případy, kdy byly uloženy pokuty v rozmezí od 600.000 Kč do 1.000.000 Kč, tak se soud shoduje s žalobcem, že se jednalo o závažnější přestupky dle vodního zákona, nicméně žalovaný těmito případy argumentoval v tom smyslu, aby žalobce upozornil na to, že při porušování vodního zákona nelze spoléhat na to, že ČIŽP bude vždy ukládat pokuty pouze na dolní hranici zákonné sazby (což se stalo i v případě žalobce, kdy mu byla uložena pokuta ve výši 25% horní sazby), protože pak by ukládání pokut postrádalo smysl. Tento odkaz tak soud neshledal nepřipadným, ale naopak vhodným pro doložení rozhodovací praxe v oblasti ukládání pokut na úseku ochrany vod.

[84] V závěru druhého žalobního bodu pak žalobce ještě namítal, že na odstranění škod vynaložil značné prostředky (439.078,10 Kč), avšak žalovaný k žádné faktuře nepřihlédl a tyto prostředky nezohlednil.

[85] Soud v daném případě nerozporuje, že žalobce vybudoval sběrný drén, vytěžil a odstranil kontaminovanou zeminu a provedl mechanickou úpravu půdy. Ostatně sama ČIŽP tato opatření k nápravě závadného stavu realizovaná žalobcem v prvostupňovém rozhodnutí vyhodnotila jako polehčující okolnost. Jako další polehčující okolnost pak označila to, že se území, kde došlo ke kontaminaci podzemních vod, nenachází v žádné chráněné oblasti ani záplavovém území, ani se zde nenacházejí žádné zdroje podzemních vod pro hromadné zásobování obyvatel pitnou vodou. Zároveň však dospěla k závěru, že v celkovém kontextu

případu mají tyto polehčující okolnosti na stanovení pokuty výrazně menší vliv než okolnosti přitěžující. Není tak pravdou, že žalobcem učiněná opatření k nápravě nebyla při ukládání sankce zohledněna.

- [86] Ve vztahu k žalobcem vynaložené částce na odstranění škod lze uvést, že žalovaný v napadeném rozhodnutí jednotlivé faktury podrobně zanalyzoval se závěrem, že z nich nelze vyčíst, zda se náklady týkaly plnění uložených opatření a likvidace znečištění – srov. str. 22 a 23 napadeného rozhodnutí. Ve shodě s žalovaným tak soud dospěl k závěru, že některé žalobcem předložené faktury jsou nepřehledné a nelze z nich jednoznačně určit, zda se skutečně jednalo o náklady vynaložené k odstranění závadného stavu v areálu žalobce v M.
- [87] I s ohledem na detailní analýzu majetkových poměrů žalobce, kterou správní orgány ve svých rozhodnutích provedly (srov. str. 16 prvostupňového rozhodnutí a str. 24 napadeného rozhodnutí), lze dospět k závěru, že nezohlednění částky vynaložené na odstranění závadného stavu ve výši pokuty v daném případě nelze vnímat jako nepřiměřenou tvrdost, neboť žalobce je poměrně movitou právnickou osobou. Pominout totiž nelze skutečnost, že uložená sankce musí plnit jak represivní, tak preventivní funkci.
- [88] Z uvedených důvodů soud neshledal námitky uvedené ve druhém žalobním bodu důvodnými.
- [89] Ve třetím žalobním bodu žalobce pak žalobce k druhému přestupku namítal, že případné nesplnění povinností uložených mu pod bodem 3. rozhodnutí ČIŽP ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644 nelze považovat za nesplnění opatření dle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona.
- [90] Podle ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) téhož zákona: „*České inspekci životního prostředí přísluší ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, zjistí-li porušení povinností na úsecích uvedených pod písmenem a).*“
- [91] Podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. w) téhož zákona: „*Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b).*“
- [92] Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2019, č.j. ČIŽP/47/2019/2644, bylo žalobci pod bodem č. 3 uloženo „*provádět oprávněnou osobou monitoring podzemní vody z vrtu nacházejícího se na pozemku parc.č. X v k.ú. M. 2x ročně (květen, listopad) na ukazatele: CHSK_{Cr}, dusičnany, dusík celkový, sírany, močovina, síran amonný*“ s termínem: od 1. 6. 2019 zasílat výsledky monitoringu ČIŽP do 14 dnů od jejich obdržení. Z Protokolu o kontrole ze dne 7. 10. 2020 vyplývá, že monitoring podzemní vody z předmětného vrtu byl proveden pouze v rámci průzkumu znečištění v dubnu 2019, kdy výsledky analýz vzorků jsou uvedeny v Závěrečné zprávě z května 2019. Od této doby nebyl dle zjištění ČIŽP z uvedeného vrtu prováděn žádný monitoring podzemní vody, přičemž ČIŽP neobdržela od žalobce žádné výsledky monitoringu podzemní vody.
- [93] Z výše uvedeného je tak nepochybné, že žalobce nesplnil opatření pod bodem č. 3 rozhodnutí ČIŽP ze dne 14. 3. 2019 v požadovaném rozsahu. V daném případě však vyvstává otázka, jestli lze monitoring považovat za opatření ve smyslu ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona, tj. za opatření, která směřující k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků.

- [94] Je sice zjevné, že samotný monitoring podzemních vod přímo nenapravuje ani neodstraňuje závadný stav, avšak dle soudu se jedná o opatření, které pomáhá závadný stav odstraňovat. Toto opatření bylo žalobci uloženo za účelem sledování vývoje a rozsahu znečištění podzemní vody hnojivem DAM, tedy za účelem sledování škodlivých následků (a jejich odstraňování) po úniku předmětné závadné látky. Monitoring je součástí opatření k odstranění závadného stavu, neboť je podkladem pro posouzení účelnosti sanace, tj. zda dochází k eliminaci znečištění, v jakém rozsahu a zda bude dosaženo cílových parametrů. Dle názoru soudu totiž nelze monitoring oddělit od realizace samotných opatření k odstranění znečištění.
- [95] Pominout pak nelze ani to, že samotná Závěrečná zpráva – analýza rizika z července 2019, na kterou žalobce několikrát v podané žalobě odkazoval, jako cíl nápravných opatření na předmětné lokalitě stanovila mimo jiné kontrolu dalšího vývoje a příp. šíření stávajícího znečištění, a to z důvodu zajištění kontroly a informovanosti o dalším vývoji případné zbytkové kontaminace. Výslovně pak uvedla, že *„toto opatření je navíc snadno realizovatelné, a může spočívat např. v kontrolním monitoringu kvality podzemních vod.“* V rámci doporučení postupu nápravných opatření je pak v této zprávě uvedeno, že je vhodné doplnit obě navrhované varianty nápravných opatření o monitoring vývoje na lokalitě, především kvality podzemních vod, zabránění šíření znečištění (zranitelná oblast) a také obnovy vegetačních schopností zemědělské půdy. Monitoring lokality by měl dle této zprávy zahrnovat kontrolu kvality vody v zachytné jímce drenáže u úložiště hnojiva s četností 4x ročně v rozsahu amonné ionty, dusičnany, celkový dusík; kontrolu kvality podzemních vod ve vrtech HP-2, HP-3 a HP-4 minimálně 2x ročně ve stejném rozsahu; kontrolu kvality podzemních vod ve vrtu HP-6 a v objektu studna minimálně 1x ročně ve stejném rozsahu a kontrolu obnovy vegetace na okolních pozemcích (to vše s odhadovanými náklady 100 tis. Kč a v časovém rozsahu 3 let).
- [96] Jakkoliv je pravdou, že žalobce přijal určitá opatření k nápravě a odstranění závadného stavu (viz výše), tak z důvodu neprovádění monitoringu podzemní vody v dotčené lokalitě nebylo a není možné posoudit, s jakou efektivitou byla náprava (sanace) území provedena. I z toho důvodu je tak nutné monitoring považovat za opatření sloužící k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků ve smyslu ustanovení § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona, neboť na základě výsledku monitoringu mohou být přijata další (účinnější či mírnější) opatření k zajištění cílového stavu.
- [97] Dle názoru soudu v daném případě nebyla aplikace ustanovení § 115 odst. 17 vodního zákona na místě. Podle tohoto ustanovení *„při ukládání opatření k nápravě nedostatků zjištěných při vodoprávním dozoru, jejichž rozsah nelze stanovit bez předchozích průzkumů nebo předchozího zpracování odborných podkladů, lze uložit samostatně provedení těchto průzkumů, popřípadě zpracování uvedených podkladů a podle jejich výsledků vydávat samostatně potřebná rozhodnutí k nápravě.“* V daném případě však ČIŽP rozsah nedostatků (v daném případě znečištění předmětné lokality) měla již za zjištěný, a to na základě Protokolu o kontrole ze dne 25. 6. 2018 a zejména na základě Protokolů o zkoušce ze dne 31. 8. 2018, č. 16734/2018 a č. 16736/2018. Povinnost provádět monitoring tak nebyla žalobci uložena za účelem zjištění rozsahu nedostatků, tj. znečištění dané lokality, ale jako doprovodné opatření k dalším uloženým opatřením v rozhodnutí ze dne 14. 3. 2019 [bod č. 1 – provést odborně způsobilou osobou (firmou) průzkum znečištění podzemních vod a nesaturované zóny hnojivem DAM v prostoru pod úložištěm hnojiva DAM v areálu žalobce v M. a bezprostředním okolí ke zjištění rozsahu kontaminace; bod č. 2 – na základě provedeného

průzkumu nechat zpracovat odborně způsobilou osobou (firmou) analýzu rizik vyplývajících z kontaminace lokality hnojivem DAM obsahující návrh způsobu provedení sanace zasaženého území, vč. monitoringu; bod č. 4 – provést opravu záchytné havarijní vany u úložiště hnojiva DAM ve středisku žalobce tak, aby havarijní vany byla nepropustná]. Obdobným způsobem pak byl monitoring podzemní vody uložen např. v rámci rozhodnutí ČIŽP ze dne 29. 1. 2021, č.j. ČIŽP/47/2021/561, a to pod bodem č. 3.

- [98] Soud uznává, že nesplnění „*tvrdých*“ opatření směřující k odstranění a nápravě závadného stavu (např. žalobcem zmiňované odvození zeminy, odčerpání vody) je jistě materiálně závažnějším činem než neprovádění monitoringu, neboť tento nemá přímý vliv na reálný stav životního prostředí, nicméně soud již výše dospěl k závěru, že monitoring je vhodným a nedílným opatřením k opatřením přímo směřujícím k nápravě závadného stavu. Materiální škodlivost neprovádění uloženého monitoringu je tak dle soudu dána. Z toho důvodu soud nedospěl k závěru, že by správní orgány v daném případě porušily zásadu *nullum crimen sine lege*.
- [99] Porušení této zásady pak nevyplývá ani z toho, že monitoring může provádět i sám správní orgán. Tak tomu sice určitě je, nicméně soud dospěl k závěru, že výsledky pravidelného monitoringu jsou důležité i pro žalobce, neboť na jejich základě může seznat, zda jím realizovaná opatření (ať už dobrovolná nebo uložená rozhodnutími ČIŽP) směřují v požadovaném termínu k dosažení cílového stavu, kterým je eliminace znečištění hnojivem DAM v dané lokalitě, což je nepochybně cíl, kterého chce dosáhnout i žalobce.
- [100] Ani námitky uvedené ve třetím žalobním bodu tak soud neshledal důvodnými.
- [101] Soud tak uzavírá, že v daném případě správní orgány dostatečně prokázaly, že došlo k naplnění skutkové podstaty přestupků podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) a w) vodního zákona. Žalobce totiž neprovedl při zacházení se závadnými látkami (hnojivem DAM) přiměřená opatření, aby tyto závadné látky nevnikly na nebezpečný terén a do podzemních vod, resp. nesplnil své povinnosti uložené mu v rámci nápravných opatření.
- [102] Na úplný závěr se pak soud zabýval návrhem žalobce na moderaci uložené sankce ve smyslu ustanovení § 78 odst. 2 s.ř.s. Žalobce považoval uloženou pokutu za nepřiměřenou.
- [103] K návrhu na moderaci sankce soud uvádí, že podle ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s. může soud upustit od potrestání nebo uložený trest za správní delikt snížit, pakliže byl uložen trest zjevně nepřiměřený. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č.j. 7 As 22/2012-23 (č. 2672/2012 Sb. NSS), smyslem moderace není hledání ideální výše sankce, ale její korekce v případech, kdy zjevně neodpovídá obecným představám o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. Proto v případě relativně nízkých sankcí bude moderace ze strany správního soudu málo častá. Stejně tak z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č.j. 1 Afs 1/2012-36 (č. 2671/2012 Sb. NSS) plyne, že soud koriguje jen natolik závažnou nepřiměřenost uložené sankce, která má kvalitu nezákonnosti.
- [104] Dle názoru soudu byla žalobci uložena pokuta v přiměřené výši (250.000 Kč), která nevybočuje z mezí stanovených zákonem (horní hranice sazby činila 1.000.000 Kč dle ustanovení § 125a odst. 2 vodního zákona), odpovídá okolnostem případu a je způsobilá splnit svůj účel. Pro úplnost soud dodává, že případné dodatečné splnění žalobci uložených povinností po nabytí právní moci rozhodnutí nemůže mít vliv na závěr o spáchání přestupku, ale ani na výši uložené sankce. Podmínky pro její snížení, či dokonce upuštění

od jejího uložení proto v nyní řešené věci nebyly splněny, neboť se nejedná o sankci zjevně nepřiměřené výše.

- [105] Závěrem soud uvádí, že v důsledku tzv. přestupkové rekodifikace byl zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, změněn i vodní zákon (viz část sto sedmnáctá zákona č. 183/2017 Sb.). I přes tyto změny povinnost zakotvená ve druhé větě ustanovení § 39 odst. 1 vodního zákona zůstala nezměněna. Nově je přestupek, dříve správní delikt podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. l) vodního zákona, uveden v ustanovení § 125a odst. 1 písm. m) vodního zákona [„*Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 39 odst. 1 neučiní při zacházení se závadnými látkami přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod, a ohrozí tak jejich prostředí.*“] a lze za něj uložit pokutu až do výše 1.000.000 Kč (viz ustanovení § 125a odst. 2 písm. e) vodního zákona). Otázkou zohlednění zásady použití příznivější právní úpravy v řízení před správními soudy se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který ve svém usnesení ze dne 16. 11. 2016, č.j. 5 As 104/2013-46 stanovil, že rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je soud povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější. To však nebyl tento případ, protože k příznivější právní úpravě nedošlo.
- [106] Ze všech shora uvedených důvodů proto soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl.
- [107] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. listopadu 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu